

Les 212 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord מְשַׁל mǎshal [pa'al] Regeren

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	מוֹשֵׁל	moshel	מְשַׁלְתִּי mǎshaltie	אֲנִי
Ik (v)	מוֹשֶׁלֶת	moshèlèt	מְשַׁלְתִּי mǎshaltie	אֲנִי
Jij (m)	מוֹשֵׁל	moshel	תְּמַשֹּׁל mǎshaltá	אַתָּה
Jij (v)	מוֹשֶׁלֶת	moshèlèt	תְּמַשֶּׁלִּי mǎshalt	אַתְּ
Hij	מוֹשֵׁל	moshel	יִמְשֹׁל mǎshal	הוּא
Zij	מוֹשֶׁלֶת	moshèlèt	תִּמְשֹׁל m'ashláh	הִיא
Wij (m)	מוֹשְׁלִים	mosh'liem	נִמְשֹׁל mǎshalnoe	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מוֹשְׁלוֹת	mosh'lot	נִמְשֹׁל mǎshalnoe	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מוֹשְׁלִים	mosh'liem	תִּמְשְׁלוּ m'eshaltèm	אַתֶּם
Jullie (v)	מוֹשְׁלוֹת	mosh'lot	תְּמַשְׁלוּ m'eshaltèn	אַתֶּן
Zij (m)	מוֹשְׁלִים	mosh'liem	יִמְשְׁלוּ mǎshloe	הֵם
Zij (v)	מוֹשְׁלוֹת	mosh'lot	יִמְשְׁלוּ mǎshloe	הֵן

Geb. wijs: m: מְשֹׁל m'eshol, v: מְשִׁלִּי mishlie, mv: מְשִׁלוּ mishloe, infinitief: לְמַשֹּׁל limshol

Opdracht 2: Plaats waar nodig uitspraaktekens, vertaal en noteer de uitspraak.

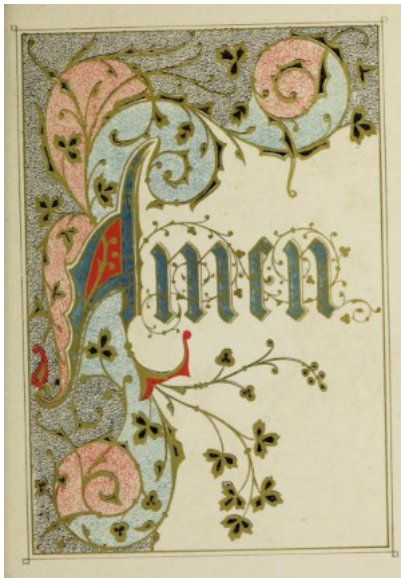
1. Israël is een democratie met een parlement יִשְׂרָאֵל הִיא דְמוֹקְרַטְיָה עִם פְּרָלָמֶנֶט yisrá'el hie dèmoqratyáh im parlámènt
2. mie tivch^arie baknèssèt? Wie gaat u (v) in de Knesset kiezen?
3. Wie is de gekozen president? [הַבְּחִיר]? mie hannasie hannivchár [habáchier]?
4. attáh rotzèh l^ehiyot sar? Wilt u minister zijn?
5. Zij kiest een goedkoop hotel זוֹל הִיא בּוֹחֶרֶת מְלוֹן זוֹל hie bochèrèt málon zol.
6. Ik regeer over mijn tuin אֲנִי מוֹשֵׁל בְּגַן יְשִׁי moshel baggan shèlie
7. זִיֶּה וְזִרְעֶךָ. Zie de uitleg van dr. Piet van Midden in [Efemeride 1383](#) oeváchartá bachayiem – l^ema'an tichyèh, attáh w^ezarèchá (Deuteronomium 30:19b) En/maar-kies-jij in/voor-het-leven, opdat jij-zult-leven, jij en-jouw-zaad
8. בְּן־שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד, בְּמַלְכוֹ; אַרְבָּעִים שָׁנָה, מֶלֶךְ. bèn shloshiem shánáh dawid, b^emálcho; arbá'iem shánáh, málách. Zie [Efemeride 774](#) Dertig jaar (was) David, in-zijn-koning-worden; veertig jaar (was hij) koning. (2 Samuël 5:4)
9. בְּחֶבְרוֹן מֶלֶךְ עַל־יְהוּדָה, שִׁבְעַת שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים; וּבִירוּשָׁלַם מֶלֶךְ, שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ שָׁנָה, עַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְיְהוּדָה. b^echèvron málach al-y^ehoedáh, shèva shániem w^eshisháh ch^adáshiem; oeviroeshálaim málach, sh^eloshiem w^eshálosh shánáh, al kol-yisrá'el wihoedáh. In Hebron regeerde hij over Juda zeven jaren en zes maanden; en in Jeruzalem regeerde hij dertig en drie jaar, over geheel Israël en Juda. (2 Samuel 5:5)
10. וְהַיָּמִים, אֲשֶׁר מֶלֶךְ שְׁלֹמֹה בִירוּשָׁלַם עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל--אַרְבָּעִים, שָׁנָה. (1 Koningen 11:42) w^ehayámiem, ^ashèr málach shlomoh biroeshálaim al-kol-yisrá'el - arbá'iem shánáh En-de-dagen/tijd, welke regeerde Salomo in Jerusalem over geheel Israël, (was) veertig jaar.

Les 213 – Judaïca 51 - Amen

'Amen', het woord waarmee een preek eindigt, of waarmee we onze instemming met een uitspraak verkondigen, lijkt me een mooi slot van de serie Judaïca-lessen. Het woord komt in de Bijbel voor in 73 verzen.

Amen is de hoogste uitdrukking van instemming in de Bijbel, met name na een zegening. Door amen te zeggen bedoelen we veel meer dan alleen instemmen. Het is een opmerkelijk woord omdat het ons in staat stelt om kort en bondig 'Prijs de Heer' en 'Ik ben het ermee eens' uit te drukken.

Jeremia lijkt bijvoorbeeld in te stemmen met de woorden van Hanania, een medeprofeet, door te zeggen: 'Amen, zo doe de HEERE! Moge de HEERE de woorden die u geprofeteerd hebt, bevestigen

Versierd 'Amen' uit het verlichte boek van de Bergrede, ontworpen door [Owen Jones](#), via Wikipedia.

door de voorwerpen van het huis van de HEERE en door alle ballingen uit Babel terug te brengen naar deze plaats.' (Jeremia 28:6), waarna hij Hanania terechtwilt: de Heere heeft u niet gezonden.

Het krachtige woord Amen komt van de Hebreeuwse wortel אמן (a-m-n) die ook verwant is aan het woord אמונה (emoenah) dat 'geloof' betekent. Interessant genoeg is Amen taalkundig een bijvoeglijk naamwoord dat toestanden en stemmingen beschrijft. Dit woord is geen alternatief voor 'Ja' of 'Nee'. Wanneer iemand Amen zegt, verplicht hij zichzelf tot een staat van bewuste instemming, oordeel en geloof. In de Bijbel is geloof hebben niet alleen een kwestie van geestelijk wakker zijn, maar ook van stevig toegewijd zijn aan iemands religieuze identiteit.

Het woord Amen is vanuit het Jodendom overgenomen in het Grieks, het Latijn en andere Europese talen. Het is helemaal niet verrassend dat het woord Amen in de meeste talen niet werd vertaald en gewoon in zijn oorspronkelijke Hebreeuwse vorm werd bewaard. Sommige woorden en betekenissen kunnen niet los worden gezien van de Hebreeuwse taal.

In deze les gaan we een reeks woorden leren danwel herhalen, die met Amen en met de vertaalopdrachten te maken hebben.

אמן	ámen (bn)	Amen! zo zij het! Waarlijk [Strong H543]
אמן	áman [pa'al]	Bevestigen, steunen, betrouwbaar zijn [H539 ; alleen Bijbels]
האמן	hè'emien [hif'il]	Geloven (in), vertrouwen, standvastig zijn, zie les 117.
אמין	ámien (bn)	Geloofwaardig, betrouwbaar
אמינות	^a minoet (v)	Geloofwaardigheid
אמונה	èmoenáh (v)	Geloof, vertrouwen
האומנם?	ha'oemnám? (vv)	Werkelijk? Inderdaad?
<i>Hiervan zijn afgeleid:</i>		
אמת, אימת	immet [pi'el]	Bevestigen, verifiëren, waar maken
אמת	èmèt (v)	Waarheid [H571]. <i>Herkent u het jiddische 'emmes'?</i>
אמתות, אמיתות	^a mitoet (v)	Juistheid
אמתי, אמיתי	^a mitie (bn)	Echt, waar
האיר	he'ier [hif'il]	Schijnen, licht geven (Les 43)
הכחיש	hich'chiesh [hif'il]	Ontkennen, tegenspreken, loochenen ש'הכחיש l'hach'chish (inf)
מכחש	m ^e chachesh	Ontkenner
הלל	hillel [pi'el]	Loven, prijzen
חשב, חישוב	chishev [pi'el]	Rekenen (Les 40)
התגשם	hitgashem [hitpa'el]	Werkelijkheid worden, zich realiseren
משיח	máshi'ach (m)	Messias, gezalfde
נתן	nátan [pa'al]	Geven (Les 127)
נשמה	n ^e shámáh (v)	Ziel, geest, levensadem, 'neshomme'
עטר	átaf [pa'al]	Verpakken, inhullen, omhullen, kaften
עלה	áláh [pa'al]	Opgaan, stijgen, rijzen, kosten (Les 149)
ענה	ánáh [pa'al]	(Be)antwoorden, reageren
עשה/עשי	ásáh/ásie [pa'al]	Doen, maken (Les 93)
פתח	patach [pa'al]	(lets) openen
צדק	tzádaq [pa'al]	Rechtvaardig zijn; gelijk hebben
צדקה	tz ^e dáqáh (v)	Gerechtigheid, liefdadigheid
קרב	qárav [pa'al]	Naderbij komen, naderen (Les 163)
קרב	qerev [pi'el]	Nader(bij) brengen (Les 157)
שטן, שטן	soten, sátán (m)	Satan, tegenstander
שמר	shámar [pa'al]	Bewaken, bewaren, beschermen (Les 52)

שִׁקֵּר, שִׁקֵּר	shiqqer [pi'el]	Liegen (Les 151)
שִׁקֵּר	shèqèr (m)	Leugen
שִׁקְרָן	shaqrán (v)	Leugenaar
שִׁקְרָנוֹת	shaqránoet (v)	Leugenachtigheid
שִׁקְרָנִי	shaqránie (bn)	Leugenachtig
שָׂר	shár [pa'al]	Zingen (Les 34)

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord שִׁחַשְׁתָּ hich'chiesh [hif'il] Ontkennen. Zie [les 43](#).

Controleer jezelf op de website conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	מִכְחִישָׁה mach'chisháh	הִכְחַשְׁתִּי hich'chashtie	אֶכְחִישׁ ach'chiesh	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	הוא
Zij	.....	.....	.....	היא
Wij (m)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: .....,
 infinitief: לְהִכְחִישׁ l'hach'chish

Opdracht 2: Vertaal deze Bijbelteksten en geef de uitspraak:

1. וְעָנוּ כָּל-הָעָם וְאָמְרוּ, אָמֵן .....
 .....
2. בְּרוּךְ יְהוָה, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל--מֵהָעוֹלָם, וְעַד הָעוֹלָם: אָמֵן וְאָמֵן .....
 .....
3. וְהָאָמֵן, בִּיהוָה; וַיִּחְשְׁבֶהָ לוֹ, צְדָקָה .....
 .....
4. מִי הוּא הַדֹּבֵר שִׁקֵּר כִּי אִם-הַמְכַחֵשׁ בִּישׁוּעַ לְאָמֵר לֹא הַמְשִׁיחַ הוּא .....
 .....
5. זֶה הוּא שׁוֹטֵן הַמְשִׁיחַ הַמְכַחֵשׁ בְּאֵב וּבִבֶן .....
 .....

Opdracht 3: Beluister het lied 'Amen', gezongen door Liora. Het was de Israëlische inzending voor het Eurovisie Songfestival van 1995, waarmee het land achtste werd. Probeer deze tekst te vertalen, en noteer de (Nederlandse) uitspraak.

youtu.be/DEULPw-Vwaw origineel; youtu.be/IN1vHMNoK-U met HE tekst

youtu.be/Gui9JWHsv-M idem met Nederlandse aankondiging

youtu.be/OySUIWa1s9o Karaoke-uitvoering met fonetische tekst

אמן, אמן, אמן, בתפילה, אמן .....

שעולה, אמן .....

כל הנשמה תהלל יה אמן' .....

ותן ברכת שלום ושמור על ביתנו .....

קרב אותנו לחלום שבתוכנו .....

תן תמיד ברכה במעשה ידנו .....

פתח ליבנו שתמיד נשיר לך .....

אלוהי, אמן .....

תקוותי, אמן .....

עטוף אותנו באהבה אמן .....

תן לנו חיים ושמור עלינו .....

תן שתתגשם אהבתנו .....

תן לנו ברכה, האר פנינו .....

פתח ליבנו שתמיד נשיר לך .....

לעולם, אמן .....

לכולם, אמן .....

חזק את רוח האדם אמן .....

בתפילה, אמן .....

לשלום, אמן .....

כל הנשמה תהלל יה' אמן .....